

Z E L A N D I A.

ma pene rotunda aut ovali. Vrbes in ea sunt Middelburgum, Flissinga, Veria & Arnemuda.

Defle&entibus Flissinga ad Occasum, Caurnque, & Oceani littora Veriam versus legentibus, sub arenariis tumulis, occurrunt municipia & oppidula muris carentia, & pagi complures insignes. In oppidis numerantur potissimum Soutelandia & Westcapella: quorum hoc hodieque habet jus civitatis, & Prætozem suum sive Scultetum. Vetus autem oppidum ei cognomine jam à centum quinquaginta annis mari est absorptum. Sequitur deinde Domburgum, olim item oppidum, & etiamnum oppidi privilegiis dotatum, quamvis incinctum: & juxta locus amœnissimus *Vesthovia*, quondam Abbatibus Middelburgensis prætorium. Inter Flissingam vero & Arnemudam, in promontorio Vulturino obversanti, vulgo Rammekens, Carolus V, Imperator arcem Zeburgum construxit; quæ hodieque extat, probe munita, & altissimo muro lateritio & vallo terreo septa.

Habet præterea hæc insula pagos aliquot insignes: inter quos Zuitburgum, occidentale unum, alterum orientale, à situ agnominatum; medio fere inter Flissingam & Middelburgum itinere, loca valde amœna. Et prior quidem palatio peramplo insignis est: ubi anno 1555, Carolus V, Imperatorem, in Hispaniam postremo abiturum, venti aliquandiu remorati sunt. eo nunc hæres nobiliss. viri Philippi Marnixii una cum pagis potitur.

Post Walachriam cis Scaldinarum secunda est Zuytbevelandia. Hæc spatiosissimo amœnissimoque versus Flandriæ & Brabantiae limites tractu, veluti duobus cornibus, exporrigitur. Cælo fruitur clementi ac salubri. sylvas habet aliquot locis; pomaria passim amplissima; arva tritici optimi feracissima. Vrbes olim habuit tres, Borsalam, Romerswalam & Goesam. Ex his Borsala cum universo pene territorio suo maris inundatione periit anno 1532. Romerswala eadem inundatione à reliqua insula divulsa. Goesa in ea insula parte sita est quæ Septentriones adspicit, ad ostium unum Scaldis, quod *Schenge* vocatur: urbs non tam ampla, quam amœna; per exiguo quidem murorum ambitu, at splendide atque affabre exstructa, & divitiis pollens, quum unica nunc sit in ea insula, atque luculentis fruatur privilegiis. In eadem insula est pagus *Barlandia*, & complures alii eximii pagi & toparchiæ: & præsertim amœna illa & ampla *Elfsdica*, *Cruninga*, item *Breselinga*, &c.

Tertia insula Zelandiæ cis Scaldim ad Occasum spectans, est Nordbevelandia. In hac fuit urbs satis celebris *Cortgheene*, Veriæ fere opposita, quam anno 1413 muris incinctam volunt à Philippo Borsalo: pagi item permulti. Sed hæc insula tota horribili illa inundatione anni 1532 periit. Nunc tamen paulatim restituitur. nam superioribus annis circiter duo millia jugerum aggeribus undique fuerunt incincta; ubi nunc

duo visuntur pagi, *Colinsplata* & *Catzium*, vulgo *Catzboeck*.

Quarta & postrema harum insularum cis Scaldim est *Wolferdyck*, (quasi dicas *Wolfardi insulam*), omnium minima, & vix tria millia jam anno 1550 ambitu complexa. Solet autem, qua Walachriam & Arnemudam spectat, agrum possidere longe majorem; sed illum jamdudum fluctus absorbuere, cum oppidulo *Pyto*, (cujus turris diu ex aquis eminebat, & demum anno 1510 c. XII concidit) & duobus pagis, *Tarmuyo* & *Zabbinga*. Idem & reliquæ Insulæ exitium hodieque minantur; quippe quæ utrimque à Scaldis æstuario, quod *Schenge* vocant; & altero canali, qui *Zuydvllet* dicitur, quotidie abedatur: unde vulgari proverbio dicitur: Hæc duo æstuaria inter se certare, & jam dudum minari se *Wolfardi insulam* devoratura. Hæc olim à *Ioanne Reygersbergio* prodita. Eventus respondit; nam parum admodum hujus insulæ superest.

Omnium ultra Scaldim insularum maxima & prima est *Scaldia*, vulgo *Schouwen*, à *Scalde* flumine præterlabente. Ambitum nunc habet, præter annexos *Poldros*, (ut vocant,) qui vulgo *Dreyfchor*, *Zonnemaer*, *Noordgouwen*, &c. VII aut VIII miliar. Olim tamen major fuit, & tantum exiguo intervallo à Nordbevelandia distincta. Insula multis populosis pagis ac coloniis distincta, prædiis quoque rusticis, & nobilium palatiis ornata, uti *Haemstedio*, *Renissa*, *Moermonda*, aliis. Vrbes in ea primariæ, *Zirizea* & *Brouwershavia*.

In eadem insula jacet *Bomené*, exiguus antea vicus, nunc ob opportunum loci situm terreo vallo cinctus; alioquin ignobilior, sed luculentus locus.

Secunda insula ultra Scaldim, & quidem Scaldiæ jam descriptæ proxima, est *Duvelandia*, à columbarum frequentia sic dicta. cujus circuitus millia pass. IV complectitur. In hac tantum pagi sunt & vici, urbs nulla. Potior hujus insulæ pars, ea nempe, quæ vulgo dicitur *de vier Bannen* id est, quatuor fora seu Conventus juridici, quæque totidem pagos, *Neokerckiam* scilicet, *Ouderkerckiam*, *Vianam*, & *Cappellam* complectitur, emptionis jure & titulo ante annos aliquot cessit oppido *Zirizææ*; cujus Magistratus, interjecto inter utramque insulam aggere, *Duvelandiam* cum *Scaldia* sua conjunxit.

Tertia insula est *Tola*, vulgo *Tolen*, *Brabantia* contermina, & exiguo freto ab illa divisa. Ambitus illius longe minor quam *Scaldiæ*, sed par ubertas atque amœnitas: ambitus autem illius crevit *Martiniano* aggere, (vulgo *S. Martens dyck*), Principis *Auriaci* hæredio illi connexo; cujus non minor est amœnitas juxta atque fertilitas. Oppidum illius *Tola* sive *Tolenum*, à vectigalibus *Tollen* Belgice, ut putant, dictum; vetustum admodum, & nuper adversus hosti-

Zuytbevelandia.

Nordbevelandia.

Wolferdyck.

Insula ultra Scaldim. Scaldia.

Duvelandia.

Tola.